

Naročnina lista: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četrť leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Dunaj Avstrije: ---
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 — 10 vinarjev. —

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. na
 od 6 redne petičvrtice; pri
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pe-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Heroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Spomladne ofenzive.

Cesar in cesarica na Tirolskem. — Naši zavzeli mostišče Nanesti ob Seretu. — Ruski napadi v moldavskem gorovju. — Na ostalih bojiščih nič posebnega. — Poljaki na Nemškem. — Poostren podmorski boj. — Drzni čini nemških ladij.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 21. januarja.

Vzhodno bojišče.

Pri zavzetju mostišča Nanesti zahodno od Nemolaze smo vjeli 556 mož in uplenili 2 strojni puški in 4 minske metače.

V odseku pri Mesticanesci je včeraj ruska artilerija naše postojanke močno obstreljevala. Temu sledeči ruski napadalni poizkusi so se že takoj v začetku izjalovili.

Avstrijsko letalo je pri Marmaroš-Szigetu prisilil sovražno letalo k tlom. Zrakoplov in letalci so prišli nepoškodovani v naše roke.

Dalje proti severu pr. c. in kr. četah nič posebnega.

Na italijanskem in albanskem bojišču položaj nespremenjen.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 21. januarja.

Francosko bojišče.

Poleg mestoma živahnega artilerijskega boja in uspešnega lastnega patroljskega gibanja je potekel dan brez posebnih dogodkov.

Vzhodno bojišče.

Fronta maršala bavarskega princa Leopolda: Vzhodno od kraja Baranoviči so vdrle nemške napadalne čete v ruske järke in so vjele 17 mož.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvode Jozefa: V vzhodnih Karpatih se nameravani sovražni napad na Valeputna-cesto vsled našega uspešnega artilerijskega ognja ni mogel razviti. Manjši ruski sunki so bili odbiti.

Fronta maršala pl. Mackensena: Z nastopom vred je dne 19. jan. padlo celo tamošnje od Rusov vstrajno branjeno mostišče v naše roke. Pomorjani, Altmarkovci in zahodni Prusi so naskočili več sovražnih črt, ki so bili dobro utrjene z močnimi opirališči. V hudem boju za posamezne hiše smo zavzeli tudi kraj sam. Ruse, ki so drli po mostu nazaj čez Seret, so naše baterije in strojne puške prijele od strani. Imeli so velike izgube. 1 častnik, 555 mož, 2 strojni puški in 4 minske metače so prišli v naše roke.

Macedonsko bojišče.

Ob kolenu reke Črne vzhodno od kraja Parolovo je nemški poizvedovalni oddelek izvršil uspešno podvzetje.

Italija se boji.

Na italijansko fronto so spravili veliko število francoskih topov. Na Benečanskem se z veliko močjo utrjujejo, posebno ob črti Brenta, Adiza, Pad. Število letalcev se je podvojilo.

Priprave za ofenzive.

Za dogodke na bojiščih ni trenutno nobenega zanimanja. Vse gleda na priprave za spomlad. N

zahodu in vzhodu, bržkone tudi v Italiji in Macedoniji, se mrzlično hitro vrše priprave za splošno ofenzivo. Vse je prepričano, da bodo kmalu trčile armade z vsemi silami druga ob drugo.

Preroki vstajajo.

Italijanski general Porro je šel med preroke. Pravi, da bo vojske konec v juliju, najpozneje v avgustu. Srečen Porro, kateremu ednemu je bil konec vojske razode!

Ogrožena Švica.

V današnji „Montags-Zeitung“ čitamo: Monakovski listi poročajo o velikem prevažanju čet ob švicarski meji. Čete so angleške in francoske. Ob celi meji se kopljejo strelski jarki, se delajo žične ograje ter gradijo vojne utrdbe. Iz italijanskih mejnih krajev so izgnali civilno prebivalstvo in razglasili vojno ozemlje.

Naseljevanje v južnem vojnem ozemlju.

Na posvetovanju alpskih Nemcev dne 17. t. m. na Dunaju pod predsedstvom koroškega posl. nca Döberniga se je razpravljalo, kakor naznanjajo poročila, tudi o naseljevanju v južnem vojnem ozemlju. Marsikateri, ki ne vidi za nemške kulise, se je ob tem poročilu nemara začudeno vprašal, kaj pomeni to: Naseljevanje v južnem vojnem ozemlju?

Nemški politiki so izdelali načrt, v katerem zahtevajo, da se proti Italiji ustanovi posebna vojaška meja, kakor je bila nekda na Hrvaškem upeljana slovita vojaška granica proti Turkom. Za graničarje pa se naj nastavijo Nemci iz alpskih in sudetskih dežel in ako bi teh ne bilo dovolj, Nemci iz nemške države. Italijane in — tudi Slovence se naj ob meji razlasti ter naseli kje drugod. Načrt so predložili Nemci tudi tržaškemu in koroškemu namestništvu, ki sta ga odobrila in pohvalila.

Po našem mnenju se še sedaj ne da končno-veljavno govoriti o ustaljeni meji proti Italiji. Mi trdno zaupamo v naše vojne voditelje in njih hrabro vojaštvo, da bodo v zmagovitem navalu zanesli in zasadili mejne kole daleč v sovražnikovo deželo. Za to je tudi težko povedati, katere narodnosti bi naj bile uporabiti za tako granico, ako se ustanovi. Toda to je za nas neizpodbitno, da se morajo za stražarje Avstrije proti Italiji postaviti isti narodi, ki jih je postavila že božja Previdnost za stražarje proti prodiranju italijanskega elementa in ki so to nalogo izvrševali v prid Avstrije in v slavo Habsburžanov že stoletja in stoletja. To so od Koroške dol do morja Slovinci, ob morju Slovinci in Hrvati, na Tirolskem pa Nemci.

Slovence in Hrvatov ni z Italijani nikdar vezala niti politična niti kulturna vzajemnost, mi smo si gledali v oči vedno kot nasprotniki. Oni so bili pohlepni naše zemlje, mi smo se branili proti tej pohlepnosti tudi takrat, ko so se drugi narodi in državni činitelji nagibali na njihovo stran. O tem nam ni treba natančneje govoriti, kajti ti boji spadajo komaj v polpreteklost. Na našem ščitni ni nobenega madeža. Spominjamo le na naše boje v Dalmaciji, v Istri, v Trstu in na Goriškem, ko smo morali sami nositi pezo velikanskega odpora proti Italijanom in njih političnim zaveznikom. V državnem zboru so naši zastopniki prijeli celo za obstrukcijsko orožje, ko se je hotelo italijanski element na najvažnejši južni točki okrepiti z ustanovitvijo laške univerze.

Slovence in Hrvate je postavila zgodovina za naravne stražarje avstrijske misli na jugu. Vsled tega se nam sme in mora zaupati. Slovensko in hrvaško vojaštvo in nevojaštvo je v tej vojski pokazalo, da je obrambo avstrijske zemlje in obali na jugu z neprimernim junaštvom pripravljeno žrtvovati blago in kri za obrambo avstrijskih interesov proti Italiji. Vsak drugače se glaseč načrt za naseljevanje v južnem vojnem ozemlju je z avstrijskega in slovensko-hrvaškega stališča nesprejemljiv. Gospodarsko in kulturno močni Slovinci in Hrvati na Koroškem, Primorskem, v Istri in Dalmaciji so naravna avstrijska straža proti italijanskemu sovražniku.

Nezadovoljni Poljaki.

V pruski državni zbornici se je dne 19. januarja oglasil pri proračunski razpravi poljski zastopnik poslanec Korfanty ter izvajal: O vprašanju novoustanovljene poljske države iz lahko umevnih razlogov nočem govoriti. Le na to hočem opozoriti, da je narod, kakor poljski, ki je skozi stoletja branil krščanstvo in zapadno kulturo proti azijskemu barbarstvu, v Prusiji izpostavljen celi vrsti legislativnih odredb veksatoričnega značaja. Mislili smo, da bi vlada na podlagi izkušenj v tej vojski revidirala svoje stališče napram poljskemu narodu. To upanje se nam ni izpolnilo. Vlada se je le omejila na obljubo, da hoče o novi orientaciji premišljevat še le po vojski. Toda ta vladina obljuba o premišljevanju glede nove orientacije se je od vlade in večinskih strank opremila s tolikimi ako in toda, da tega poljsko ljudstvo v resnici ne more verjeti. Ne čudite se, da tako postopanje navdaja poljski narod z največjim nezaupanjem nasproti državni vladi. Imam nalogo, da tukaj energično izrazim to nezaupanje. Glavna spodbuka za nas je nadaljevanje prusko-poljske politike. Mi zahtevamo popolno narodno in kulturno ravnopravnost. Poljski narod dela in trpi pomanjkanje za Nemčijo, toda prejšnjemu še je izročil kratkovidni birokraciji. Noben izjemni zakon proti Poljakom ni ukinjen. Protestiramo najodločneje proti tlačenju naše narodnosti. A tudi za nas bo prišla srečna ura! (Odobranje pri Poljaki.)

Notranji minister Loebell je jako neprijazno odgovoril ter rekel: Ne smem pripustiti, da bi se ta-le govor razglasil po deželi, ne da bi pokazal, da bode vlada izvajala posledice, da je na svojem mestu in da bo odredila vse, kar je vsled teh posledic potrebno.

Rumunsko bojišče.

Dočim Rusi v moldavskem gorovju dan za dnevom vedno srditeje napadajo, so dosegli naši ob Seretu zopet krasen uspeh. Dne 19. januarja smo po hudih bojih zasedli mestece Nanesti ob Seretu (jugovzhodno od mesta Foksani). Nanesti je del utrjenega mostišča Namolaza-Fundeni. Naše središče se torej dobro drži. Izpred Galaca zadnje dni nobenih poročil.

Boji v Moldavi.

Rusi in Rumuni se bojijo, da bi zgubili tudi južno Moldavo, za to so zbrali vse razpoložljive čete ter jih poslali v ogenj ob celi moldavski črti. Zadnji teden je bila nevarnost, da jih od juga obkolimo, velika, za to so se na celi fronti odigravali srditi boji. Rusko poveljstvo napenja vse moči, da ga ne prime-

mo od strani. Naša črta je kakor škarje, ki se sedaj raztegajo, sedaj zapirajo. Boji se nadaljujejo z nezmanjšano silo. Cilj napadajočega sovražnika je, da ustavi naše prodiranje proti Trofusu in Seretu in da dobi vodstvo bojev v svoje roke. Boji ob moldavski črti se bližajo višku. Kmalu bo padla odločitev.

„Ruski Invalid“ piše o teh bojih: Ob izlivu Sereta se je pričela v vseh podrobnostih pripravljena ofenziva, ki bi naj razbremenila hudo ogroženi Galac. Rumunske čete so se končno odposlale za fronto in ruska armada je pripravljena tukaj ali zmagati ali se dati uničiti. Rusko armadno vodstvo se ne bo ustrašilo nobenih žrtev v tej ofenzivi, ker bi izguba Galaca imela najresnejše strategične posledice.

Naš poluradni „Streffleurs Militärblatt“ piše: Počakati še moramo prej na naš popolni uspeh ob Seretu, ki bi dosegel osobito v padcu Galaca svoj višek, predno lahko govorimo o popolnem porazu Rusov in Rumunov, ki bo jih prisilil k novim podjetjem.

„Baseler Nachrichten“ poročajo po petrograjskih časnikih, da je ob spodnji Donavi kljub vsem protinapadom trdnjavsko ozemlje Galaca v nevarnosti.

Naši zavzeli Nanesti.

Našim se je dne 19. jan. posrečilo, da so zavzelo ob Seretu važno sovražno oporišče: mestece Nanesti. Ta kraj je del mostišča Namoloz-Fundeni ki je, kakor znano, ena najbolj močno utrjenih postojank ob Seretu. Iz Nanestija obvladujejo naši sedaj ne samo bližnje postojanke ob Seretu, ampak streljujejo s topovi tudi sovražna oporišča ob Seretu.

Nemški načrti.

vojaški kritik lista „Echo de Paris“ smatra za brezdvomno, da bodo Nemci po daljšem odmoru začeli z velikopoteznimi novimi operacijami. Nemci se bodo vzhodno in severozahodno od Galaca na novo razvrstili ter dokončali svoj naval proti temu mestu. Hindenburgov načrt je, sovražnika na gornjem Seretu potisniti nazaj in ga v Bukovini spraviti v nevarno položaj. Galac, Rusi in vsa Besarabija so v nevarnosti.

Rusko bojišče.

Bojno delovanje v Voliniji in na severnem delu bojišča je zopet ponehalo. Vojni poročevalci nevtralnih dežel pišejo o velikem premikanju ruskih čet in izražajo domnevanje, da bodo Rusi zopet na kakem mestu nenadoma pričeli z ofenzivo.

Uradna potrditev Rasputinovega umora.

Petrograjski časnikarski urad poroča: „Dne 19. dec. (1. jan.) zjutraj so našli pri Petrovem mestu na obrežju splavljeno truplo Grigorija Rasputina. Preiskavo vodi sodišča.“ Sodišča so med tem zaplenila vse spise in pisma Rasputinova.

Ruska дума.

Vsled carjevega ukaza se je otvoritev ruske dume preložila od 25. jan. na 27. febr. Razlog so spremembe v ministrstvu.

LISTEK.

Zgodovina kave.

(Konec.)

A še večkrat je prišlo do prepovedi kave. Oni, ki najdejo dlako v jajcu, so trdili, da nasprotuje kava zmernosti, ker daje povod h gostijam. Kavariji so odgovorili, da je prisostvoval sam prerok Mohamed gostijam, ni pa prekršil zapovedi zmernosti, ker je pil samo mleko. Ko bi bila tedaj že znana kava, bi jo bil gotovo pil tudi prerok.

Proti koncu 15. veka pa je bila kava že popolnoma udomačena pri Arabcih in Egipčanih. Nasadi so se širili, sultani so izdajali ukaze glede kavarn.

Pravijo, da je bil prinesel v Evropo prvi glas o kavi zdravnik Leonhardt Ramwolp, ki je izdal leta 1573 prvi spis o kavi. V Benetke jo je prinesel Prosper Alpinus iz Egipta, imenoval in opisal jo je leta 1644 za zdravilo. Tudi na Francoskem so poznali že leta 1644 kavo, v London je prišla leta 1652, v Drazdane leta 1672. Po Saškem se je baje prav razširila med sedemletno vojno. Najbrž so jo poznali tudi na Dunaju že pred letom 1682, od takrat pa vemo zagotovo, da so dobili zmagoviti branilci Dunaja med drugim bogatim turškim plenom veliko vreč kave, katero je dobil v dar hrabri Poljak Koljišicki, ki je potem otvoril na Dunaju prvo kavarno. Prva kavarna v Evropi je bila otvorjena leta 1551 v Carigradu, sto let pozneje pa so pili že v Londonu turško pijačo.

Ne vemo, kdaj je nastala prva kavarna v beli Ljubljani, gotovo je že dolgo tega, kajti kava je pro-

Italijansko bojišče.

V severnem odseku kraške fronte, t. j. v ozemlju pri Gorici, so naši dne 18. t. m. uspešno napadli Italijane ter vjeli čez 120 mož. Sicer pa na kraški in tirolski fronti precej močen topovski ogenj.

Cesar in cesarica na Tirolskem.

Dne 18. januarja sta cesar in cesarica dospela v Inomost, kjer sta obiskala razne bolnišnice. Visoka dvojica je mnogo ranjencev bogato obdarovala. Prebivalstvo je cesarja in cesarico povsod, kjer sta se pokazala, živahno pozdravljala. Obiskala sta tudi goro Isel, na kateri se nahaja spomenik Andreja Hoferja in drugih tirolskih junakov iz leta 1809.

Predno je cesar došel v Inomost, je obiskal glavni stan nadvojvode Evgena in več delov tirolske fronte. Tudi cesarjevičev polk št. 17 je bil deležen cesarjevega obiska. V strelskih jarkih je cesar sam odlikoval vojake in jih navduševal za bodoče boje. Osebnost je cesar tudi pripel voškovodji nadvojvodi Evgenu veliki križec vojaškega reda Marija Terezije.

Dne 19. t. m. je cesarska dvojica zopet dospela na Dunaj.

Nadvojvoda Evgen odlikovan.

Cesar je podelil feldmaršalu nadvojvodi Evgenu s priložnim pismom veliki križ Marija Terezijinega reda.

Italija izgubila dosedaj četrtino brodovja.

List „Neue Züricher Nachrichten“ poroča iz Milana: Italija je od začetka vojske do sedaj izgubila z ladjo „Regina Margherita“ vred 5 svojih največjih bojnih ladij. Od ladij, ki so bile uporabne za borbo, je Italija izgubila vsega skupaj že eno celo četrtino.

Francosko bojišče.

Na fronti običajni vsakdanji dogodki. Angleži so sedaj prevzeli od Francozov nad 100 km fronte v ozemlju Anere in Somme. Razpoložljive francoske čete pa so poslali ob Mozo in dalje proti vzhodu. Veliko pozornost vzbujajo sedanji poostreni podmorski boji.

Skupna ofenziva na treh frontah.

Pariški listi pišejo, da se pričakuje na francoskem bojišču pri bodoči ofenzivi odločilnih dogodkov za hodočo svetovno vojsko. Na vsak način računajo v Franciji, da se bo istočasno, kakor na zahodni, pričela velika ofenziva tudi na italijanski in ruski fronti.

Nasprotstvo proti Briandu.

Proti sedanjemu francoskemu ministrskemu predsedniku Briandu postaja v vrstah njegovih dosedanjih pristašev vedno večja nevolja, zlasti zaradi polovičarskih odredb proti Grčiji in zaradi neugodnega položaja Sarraillove armade.

dirala hitro in zmagovito v mesta in gradove. Vodnik omenja o času francoske blokade angleškega blaga, da bo treba spraviti lončke za kavo na višjo polico. Zgodaj so rabili za drago kavo različne nadomestke, kakor cikorijo, korenje, peček, ječmen. Nek zdravnik pravi v spisu iz leta 1716, da je kava predraga za priprosto ljudstvo, on pa svetuje, da bi kuhali kavo iz žita, kar zapisuje on tudi kot zdravilo za jetiko, nenavadno hudo želo, vneta jetra in pljučne bolezni. Nephon ječmen ali oves naj bolnik sežge, ga stolče v prah in prevre žlico prahu na poliču vode.

Splošno uživanje kave ni pri nas še tako staro. Stari ljudje pripovedujejo še, da ni veljala njih mlade dni kava za jed za delavnega človeka, ampak le za posladek gospode, tuintam si jo je pač privoščila kmeiška gospodinja na skrivaj za zdravilo. Vasi ob morju so se seznanile mnogo prej s kavo, nego vasi pod gorami. Po Krasu so „kofetarile“ žence že zgodaj. Hodile so v Trst, pa so prinašale po „firniku“ čudovitega zrnja, ki pozdravi vse ženske bolezni. V Zagorju na Krasu je imela pred 70 leti samo botra Tončeva mlin za kavo, k njej so hotele kavo mlet srečne žence, ki so bile v posesti žlahtnega zrnja; posoditi ni marala botra Tončeva mlina, ker so mlele žene na niem peček, grah in druge nadomestke, ki le kvarijo mlin. Sicer so stolkli kavo tudi v možnarju ali v malem stopu za proso, kar pravijo, da da boljše kavo, ker pri mletju izgubi kava dosti svojega vonja. Goščo so nosile druga od druge in jo prekuhavale. Stara šmonka je hodila, kadar ni imela več kave, duhat mlinček in si pomagala s tem za vse težave.

Takrat je kuhala gospoda kavo v debeli steklenici širokega grla, okoli katere so nasuli žrjavice.

Bogat plen državih nemških ladij.

Na morju med Nemčijo in Anglijo se je zadnji čas pojavilo več oboroženih nemških ladij, ki lovijo sovražne prevozne parnike. To delo pred vsem izvršujejo nemški P-čolni. Sovražna ladja, ki se ne uda, se potopi. V nemško pristanišče Swinemünde so dne 31. decembra 1916 pritirali veliko angleško prevožno ladjo „Yarrowdale“, katero je nemška pomožna križarka vlovila na Atlantskem oceanu in jo z blagom vred tirala proti Nemčiji. Na ladji je bilo pred vsem vojno gradivo iz Amerike, ki je bilo določeno za naše sovražnike. Na parnikih, ki so se zadnje tedne pritirali v nemška pristanišča, je bilo poleg 6000 ton pšenice, 2000 ton moke in 1900 konj. — „Yarrowdale“ sama je še imela na krovu 117 tovrstnih in 1 osebni avtomobil, obilo patron, 30.000 omotov bodeče žice, 3000 ton jekla, mnogo mesa in špeha. V Angliji in Franciji vlada veliko razburjenje, ker se organiziranemu lovu angleških in francoskih ladij še dosedaj ni posrečilo, da bi drzno nemško ladjo-lovilko na Atlantskem oceanu vjeli.

Po dosedanjih izkazih potopijo in vjamejo nemške ladje in P-čolni povprečno na dan sovražnih trgovskih in prevoznih ladij v izmeri 10.000 ton. Iz teh poročil je razvidno, da je Nemčija na tistem čela s poostrenim podmorskim bojem.

P-čoln potopil 12 ladij.

Iz Rotterdama se poroča, da je nemški podmorski čoln na morju med Anglijo in Nemčijo potopil v dveh dneh 12 sovražnih in nevtralnih ladij, ki so v zile vojno gradivo za naše sovražnike.

Anglija gradi ladje.

Iz Manchestera na Angleškem se poroča, da se je v Angliji ustanovila nova ladjedelniška družba, ki stoji pod vladnim varstvom. Ta družba bo dala zgraditi večje število trgovskih in osebnih parnikov, da tako vzdrži število angleških ladij vedno na eni in isti višini, kljub temu, da jih nemški P-čolni dan za dnevom mnogo potopijo. Gradijo se pred vsem takozvane „Standard“-ladje, ki vsebujejo 9000 ton, in so dolge 400 čevljev. V Ameriki in na Japonskem so take ladje dogradili v 4 mesecih. Angleške ladjedelnice upajo biti še prej gotove.

Macedonsko bojišče.

Manjši boji se sedaj vršijo v prostoru južno od Seresa, ki pa še na položaju niso ničesar spremenili. Pri Bitolju ter na fronti ob macedonsko-albanski meji radi povodnji in grozno blatnega ozemlja nobenih večjih bojev.

Avstrijske čete južno od Ohride.

Posebne važnosti za razvoj bojnih dogodkov na zahodno-macedonskem bojišču je dejstvo, da so se južno od Ohridskega jezera nenadoma pojavile avstrijske čete, ki tvorijo tam skupno črto z Bolgari in Nemci. Ker so italijanski in francoski oddelki pri zadnji ofenzivi proti Bitolju prodrli celo do severnega konca jezera Prespa, ki leži na vzhodni strani

Da kava ni omrznila, so ovijali steklenico z lično volneno ogrinjalko. Takrat ni še znala vsaka ženska kuhati kave. Znano je polno prigodnice, ko je dala dobra duša malo slanině k sivemu bobu, ki pa se nikakor ni hotel zmehčati. Tedaj so hodile še Ljubljankanke na Rožnik s kavo, izposojevale so si pri cerkovniku lonce in kupile drva in mleko in kuhale so na prostem. Mlajši svet, ki sedi sedaj pri pogrnjenih mizah in godrnja, ako ni postrežba točna, ne ve, kako so se zabavali starejši, ko so kuhali sami, pod zelenimi drevesi, v rani jutranji uri.

Za krompir je morala vlada nagovarjati in siliti ljudje, da so ga jeli nasajati. Kave in tobaka ni bilo treba priporočati. Danes ni naroda, ki bi ne užival kave, skoraj si ne moremo misliti življenja brez nje. Praži, melje in kuha se že v najvišji hribovski koči, potrebna je vojaku v strelskem jarku in diplomatu za mizo, rudarju v rovu, mornarju na krovu, pijancu in abstinentu — vsem je kava potrebna, uživa jo dojenček kakor starček, ljubi jo poljedelec, ne brani se je obrtnik. Zdravi in bolni, vsi pijejo radi kavo. Začetek je in konec dneva, ona prežene mraz in hladi vročino, sklepa pojedine in uvaja razgovore, bistri filozofe in buči pisatelje, tolaži ženske vseh stanov instarost. „Ko žensko vse zapusti, tolažiš kava jo ti“, je pel hudomušnež. Pa je res mnogo žensk, ki žive izključno od kave, pravijo, da jim ne prenaša želodec drugega. Lahko, da skoraj gotovo, da je opešal želodec teh žensk ravno vsled naličanja s kavo. Gotovo se dobe žence, ki so še precej trdne in dočakajo visoko starost, kljub temu, da žive večinoma ob kavi, pa to so le izjeme. Bila je res 85letna žena, ki je živela svojih zadnjih 10 let izključno ob kavi z mlekom, a da je uživala kaj še drugega, bi bila mogoče dočakala sto let. Nikdar ni

Ohridskega jezera, so morale zadnji čas četverosporazumove čete na tem prostoru doživeti precejšen poraz, sicer ne bi mogle stati sedaj avstrijske čete celo južno od Ohridskega jezera.

Boji na srbsko-albanski meji.

O boji avstrijskih čet južno in južnovzhodno od Ohridskega jezera od 11. januarja naprej se poroča:

Avstrijske čete imajo sedaj svoje postojanke od južnozahodnega kota Ohridskega jezera ob samostanu sv. Nauma, na višinah zahodno od mesteca Podgradec, dalje proti zahodu na višinah kraja Ljubanište in nato v južnozahodni smeri ob reki Cerava (se izliva pri Podgradcu v Ohridsko jezero). Od izvira Cerave teče naša fronta v skoro ravni črti proti Beratu.

Dne 11. t. m. so skušale francoske in italijanske čete generala Sarrailla predreti našo črto Sv. Naum-Ljubanište. Napad pa se je izjalovil, ker so naši z nenadnim sunkom v kotu med Ohridskim in Prespa-jezerom padli sovražniku v hrbet. Dne 13. t. m. so naši napadali in so se polastili samostana Sv. Nauma ter so vrgli Francoze in Italijane preko spodnje Cerave. Nato so se radi neugodnega prostora v nižavi Cerave vrnili v prvotne ugodne postojanke.

Dalje proti zahodu (v Albaniji) je položaj za naše čete zelo ugoden. Radi močvirnatga in preplavljenega ozemlja je nemogoče, da bi se tam razvilo sedaj kako večje bojno delovanje.

Grčija.

V zadnji pondeljki „Straži“ smo poročali o pritožbi, ki jo je poslala Grčija Wilsonu. Četverosporazum pa, kakor da bi se norčeval iz grških pritožb, je izročil po svojih atenskih poslanikih dne 13. januarja grški vladi zopet novo noto, v kateri odgovarja na grške odgovore. V teh odgovorih je Grčija četverosporazumove zahteve v notah od 23. decembra 1916 in 10. januarja 1917, o katerih smo v „Straži“ že poročali, le deloma sprejela. Novim zahtevam četverosporazuma od 13. t. m. pa se je Grčija, kakor poroča londonski Reuter z dne 16. jan., popolnoma ušla.

Nova nota Grčiji.

V novi noti pravi četverosporazum, da zavezniki: 1. kljub temu, da so se zavezali izvrševati kontrolo nad Grčijo čim manj občutno, ne morejo glede kontrole nad grškimi oblasti in početjem grškovlade nič popustiti; 2. četverosporazum brezpogojno zahteva, da se izpustijo Venizelosovi pristaši in druge osebe, ki so bile iz političnih vzrokov zaprte; 3. blokado četverosporazum prej ne bo prekalal, dokler ne bodo vse zahteve zaveznikov, ki jih je stavil četverosporazum v svoji noti dne 10. januarja, in vsi pogoji te note izpolnjeni. Ti pogoji so: kontrola nad pošto in brzojavom, javno zadoščenje za svoje zastave, takojšnja izpustitev vjetih venizelistov, odškodnina za vse osebe, ki so v decembrskih dneh poginile, odstranitev generala, ki je takrat poveljeval, in končno točno izpolnitev vseh zahtev drugih v dosedanjih notah navedenih četverosporazumovih zahtev.

znak pravega zdravja, če diši ženski samo kava, dasi je navadna ženska beseda: „Glejte, kako sem bolna, že kava mi ne diši več.“ Je, kakor je rekel sultanov namestnik: Kava suši kri in kvarja možgane! Nočno prebivanje mladine po kavarnah je vir vsega zla, a tudi čez dan ni zrak kavarn priporočljiv ne za mlada pljuča, ne za mlade duše.

Profesor Ritter je pisal pred leti, da ima kava vpliv na politiko držav in na usodo velikih narodov. Res je njen gospodarski pomen velikanski. Iz velikih nasadov v drugih delih sveta jo prinašajo k nam velikanske ladje. V velikih trgovskih mestih jo izkrcujejo in skladajo v ogromna skladišča. Tu in tam da kava posla stotisočem rok. V skladiščih zbirajo in čistijo kavo, od tam gre v notranjost dežel. Za naše dežele je največje skladišče Trst. Pravilne so številke kavnega uvoza. Koliko denarja gre zanj iz dežel, ki bi lahko ostal doma, ko bi bili izključno le zdravo žitno kavo. Domač pridelek, domač dobiček. Kako nespametno je od kmetske gospodinje, da nosi ioliko denarja za cikorie in bobovo kavo, ko ima doma ceneno in zdravo kavo, kako nespametni so posli in težaki, ki zahtevajo za zajtrk kavo, po kateri so lačni, preden mine pol ure, gospodinja pa jim kuhaj in kuhaj ves dan. Zato gre zdaj toliko na posle in delavce; ko bi se založili zjutraj s tečno prežganko, pa bi bili zmorni za delo in pokrepčani za predpoldne. Mestne gospodinje mislijo, bogve kaj modrega naredi, pa skušajo otrokom kavo za večerjo. In pri tem naj rasto in se razvijajo otroci! Seveda — dela ni in prejšnje čase je bilo na videz ceno — pa le na videz! Kjer ne dobi život dovolj moči, pride bolezen, zgodnja starost. Zdjaj je pomanjkanje mleka in kava se draži. kruha ni dosti. Prežgana juha ne potrebuje toliko masti in ne toliko kruha, ob njej je živelo dosti krepkih rodov.

Grčija se ušla.

Grška vlada se je kmalu na to, kakor poroča poročevalnica Reuter dne 18. t. m., iz Aten, posve-tovala o stavljenih zahtevah in se je v polnem obsegu ušla četverosporazumu. — V torek, dne 16. t. m., so že izpustili več Venizelosovih pristašev na prosto.

Četverosporazum že vrši kontrolo.

V Atene je dospelo dne 17. januarja 6 laških častnikov, ki bodo v družbi z angleškimi, francoskimi in ruskimi častniki nadzorovali grško pošto, brzojav in druge urade. Ta komisija je baje te dni že nastopila svoje delo.

Blokada vedno strožja.

Dasiravno je grška vlada izjavila, da v polnem obsegu sprejme četverosporazumove zahteve, pa vendar četverosporazum ne drži besede in je blokado Grčije celo poostiril. Četverosporazumove ladje še strožje pazijo pri Korintskem vhodu, da se ne bi ka blaga vtihotapilo na Grško.

Grška artilerija zaplenjena.

Pariški listi poročajo, da je četverosporazum zaplenil dobro tretjino grške artilerije. Grška armada razpolaga sedaj samo še čez 230 topov.

Venizelosovi pristaši na otoku Cerigo.

Dne 10. januarja so se venizelisti polastili grškega otoka Cerigo, ki je najjužnejši del Jonskih otokov. Odstavili so kraljevo vlado in nastavili svojo. Otok Cerigo šteje 12.000 prebivalcev.

Grško ljudstvo za kralja.

Med grškim ljudstvom tli tiho sovraštvo proti četverosporazumu. Kralj se je očividno le težko udal četverosporazumu. Iz Aten poročajo, da so zveze rezervistov protestirale proti popuščanju kralja in vlade nasproti četverosporazumu. Na enem njihovem shodu je bilo 2000 oseb. Po cestah se je pomikal sprevod, pred katerim so nosili kraljevo sliko.

Nadaljevanje mirovni pogajanj.

Angleški list „Daily News“ piše, da je takojšnji mirovni sklep neobhodno potreben. Ententa, posebno Anglija, že iz finančnih razlogov ne more nadaljevati vojske. Finančne zahteve Japonske in Amerike so prevelike. Ako se pa ententa odpove pomoči Japonske in Amerike, ostane Rusija brez vojnega gradiva in postane za entento brez pomena. Nemčija je pokazala pot za nadaljevanje mirovni pogajanj. Ni samo zločinsko, ampak bedasto, če se ententa ustavlja tem možnostim.

Odgovor naših držav na ententino noto Wilsonu.

Iz Sofije se poroča: Po mnenju tukajšnjih merodajnih oseb bodo osrednje države odgovorile na ententino noto, poslano Wilsonu. Razložile bodo celo zadevo tako, da bodo nevtralne države in sovražni narodi uvideli, da je nadaljnega krvoprelivanja samo ententa kriva.

Anglija daje cenejše.

V liberalnih angleških časnikih, izvemši list „Daily Chronicle“, se je začelo pisati v milejšem tonu. Trudi se, da bi noto na Wilsona z vsakovrstnimi razlagami omilili in pokazali, da še vedno obstoja možnost za pogajanja.

Tako piše „Manchester Guardian“: Ententa zahteva večjo politično svobodo za različne avstrijske narodnosti. Njima namena, da bi avstro-ogrška monarhija naj razpadla.

„Westminster Gazette“ izraža upanje, da se bo dopušljanje poslanice nadaljevalo in piše: Brzkone stopamo sedaj v drugo dobo, v kateri bosta pero in meč govorila obenem. Mogoče se nam posreči Nemce prepričati, da želi Anglija tako preureditev Evrope, vsled katere bi bili spori, ki so jo zadnjih 50 let vznemirjali, izključeni.

Španska bo posredovala.

Prejšnji ministrski predsednik Dato se je na zborovanju konservativne stranke izrazil:

„Nekega dne, ki je manj ali bolj blizu — dal Bog, da bi bil ta dan blizu — si bo naš kralj pridobil velik ugled, ker bo lahko nastopil kot glasnik miru v blagor človeške družbe. Naj nebo podpira kralja v njegovih plemenitih in patriotskih načrtih.“

Pariški „Ekseelsior“ piše, da je Dato znan zaradi svoje rezerviranosti in da zadobijo s tem njegove besede poseben namen.

Politične vesti.

Nemški uradniki nosijo že zopet v politiki na Štajerskem in Koroškem veliki zvonec. Na političnem zborovanju nemškonacionalnega društva v Ma-

rboru dne 14. jan. je imel za govornikom poslancem dr. Wichtlom glavno besedo c. kr. finančni tajnik v Mariboru dr. Kavallar. „Marburger Zeitung“ poroča: „Vsled vprašanja g. dr. Kavallarja je govoril govornik (dr. Wichtl) še o razmerju svoje stranke do ministrskega predsednika grofa Clam-Martincea, kateremu tudi v narodnem oziru zaupa (živahni, pougovni medklici) . . . Končno se je sprejela od dr. Kavallarja predložena resolucija, v kateri se zahvaljuje govorniku za njegova izvajanja in se ga opominja na nemške zahteve.“ — V Celovcu pa se je dne 8. jan. na zborovanju nemških svobodnomiselnih strank postavil c. kr. profesor dr. Angerer, ki se je celo osmelil do trditve, da Nemčija ne bo nikdar dovolila, da se interesi nemštva ob Adriji izpodrinejo. M. smo mnenja, da še živimo in bomo živeli v samostojni neodvisni, glede notranjih zadev sami odločujoči Avstriji.

Vprašanje izločitve Galicije ne bo razrešeno med vojno. Tako se je izjavil, kakor poroča časnik „Venkov“, ministrski predsednik grof Clam-Martince napram poslancem, ki so se dosedaj z njim posvetovali.

Minister dr. Baerenreither. Za nemškega ministra-krajana dr. Baerenreitherja se pripravljajo uradni prostori v palači ministrskega predsedstva, kjer je imela komisija za upravno reformo svoje seje. Dr. Baerenreither je tudi izvedenec v vprašanih avstro-ogrške nagodbe in trgovinskih pogodb.

Nov ruski vojni minister. General Suvajev je kot vojni minister odstopil; na njegovo mesto je imenovan general Beljajev. Vzrok te spremembe je neznan, mogoče da ga je iskati v rumunskih porazih.

Japonski državni zbor razpuščen. Japonska vlada je sklenila razpustiti japonski državni zbor, ker je večina zavzela vladi nasprotno stališče.

Tedenske novice.

Cesarjeva okolica. Cesar je imenoval fml. Ferdinanda vič. Martererja za svojega generalnega adjutanta in načelnika svoje vojaške pisarne, polkovnika Egona barona Zeidler-Daublebsky pl. Sternecka za podnačelnika vojaške pisarne in korvetnega kapitana Emerika Schonta pl. Seedanka za svojega pribočnika.

† Župnik Jakob Kosar. V soboto, dne 20. januarja, zvečer je po kratki bolezni umrl č. g. Jakob Kosar, župnik v Žičah pri Konjicah. Rajni je bil rojen dne 14. julija 1870 v Negovi. V duhovnika je bil posvečen dne 25. julija 1893. Služboval je kot kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni, v Starem trgu, v Smartnu pri Šaleku, Slivnici pri Mariboru. Župnik v Žičah je postal dne 26. novembra 1903. Pogreb bo jutri v torek, dne 23. januarja, v Žičah, S Kosarjem izgubi slovenska duhovščina na Štajerskem blagega in vzornega tovariša. V cerkvi in izven cerkve je bil rajni Kosar neumorno delaven za ideale katoliške cerkve. Ni se ustrašil nobenega dela, nobenega boja. Tudi svoemu slovenskemu narodu ni samo z besedo, ampak tudi z dejanjem kazal svoje zvestobe. Neustrašeno je branil njegove pravice, požrtvovalno se je trudil za njegovo blaginjo. Hvale ni iskal, ampak kakor vsak plemenit mož je bil dovolj poplaščen z zavestjo, da je storil svojo dolžnost in da je Bog poplačuje pravično, vse, kar je kdo dobrega storil. Sedaj si je šel dobri g. Jakob Kosar po svoje plačilo k Sodniku! Naj mu bo bogat plačnik! Pokoj njegovi duši!

Prebiranje 18letnih. Vlada je odredila prebiranje 18letnih (v letu 1899 rojenih) in sicer za čas od 8. do 22. febr. t. l. 18letni mladeniči se morajo do dne 31. januarja t. l. zgledati pri obč. uradu.

Dopusti do 15. februarja. Armadno vodstvo je odredilo, da se sme vojaškemu moštvu, ako službene razmere dopuščajo, dovoliti dopust do 15. februarja, da morejo izvrševati svoje delo kot kmetovalci ali obrtniki. Dopust pa lahko dobi le tako moštvo, ki dokazuje, da se lahko samo preživi. Moštvu (poddesetniki se računajo med moštvo), ki dobi dopust, se dnevna (plača) ne izplača, pač pa se vsakemu možu pusti tisti znesek, ki ga je dobil ob zadnjem plačilnem dnevu za naprej. Podčastniki pa imajo pravico do popolne vojaške plače in odškodnine za kruh tudi za čas dopusta. Vožnio po železnici plača vojaški erar. Ti dopusti se pri bodočih spomladnih delovnih dopustih ne bodo vračunali. Za dopust naj prosi moštvo naravnost pri raportu pri svojem poveljstvu, ako pa pošljejo svojci pisano prošnjo, je najbolje, da jo pošljejo potrjeno od občine dotičnemu možu, ki jo predloži pri raportu svojemu poveljniku. Občine naj potrdijo ne samo potrebo dopusta, ampak tudi možnost, da se dotični med dopustom sam lahko vzdržuje.

Vojaški poduk v srednjih šolah. „Streffleurs Militärbblatt“ ve iz ukaza vojnega ministrstva z dne 31. decembra 1916, da bodo na predlog armadnega poveljstva in s privoljenjem učnega ministrstva uvedli v civilnih srednjih šolah poduk v vojaških disciplinah. Učili bodo častniki po eno ali dve uri na teden, za kar bodo dobivali na leto 400 K. Podučje-

vali bodo o vojaški organizaciji in o vojaški službi ter razlagali navduševalne vzglede iz sedanje vojne v svrhu povzdige patriotičnega mišljenja. Poleg tega bodo imeli tudi predavanja o važnejših vprašanjih z vojaškega stališča.

Prvi vojaški domovi. Dunajska mestna občina bo začela graditi letošnjo spomlad prvo večjo skupino vojaških domov v Aspernu na Nižje-Avstrijskem. Stroški stavb te skupine so preračunjeni na 300.000 K. Vogelni kamen bodo slovesno polagali dne 1. februarja.

Razdeljeni dvekranski bankovci. Poštno in brzojavno ravnateljstvo poroča, da sprejemajo poštni uradi razdeljene dvekranske bankovce za pravo vrednost samo še do 31. t. m.

Ogromen dobiček avstro-ogrsko banke. Avstro-ogrsko banka je razdelila za zadnje računsko leto 45.559.090 K čistega dobička. Od tega dobijo delničarji 19.200.000 K.

Gospodarske novice.

Vinska naklada potrjena. Cesar je, kakor je „Slovenski Gospodar“ poročal, potrdil sklep nemške večine štajerskega deželnega odbora z dne 22. novembra 1916, po katerem se je za dobo od januarja do 31. decembra 1917 naložila na vino in vinski mošt in vinsko drozgo, ki še ni podvržena državnemu vinskemu davku (vžitnini), deželna naklada plačevati se bo moralo od vsakega hektolitra vina na naklade v znesku 9,50 K, za mošt in drozgo 7,14 K. Za vino in vinski mošt, ki se uporabi za domače potrebe, je plačati samo polovico, t. j. za vino 4,75 K, za vinski mošt pa 3,57 K za 1 hl.

Vino v Istri. V letu 1915 so vojaške oblasti sekvestrirale vino v treh zapadnih okrajih Istre, v letu 1916 pa so iste oblasti storile tako v sedmih okrajih. Cene vinu je določilo c. kr. namestništvo za Primorje progresivno, primerno moči vina, t. j. po množini alkohola. Mnogi vinogradniki menijo, da so te cene z ozirom na veliko draginjo modre galice in žvepla, kakor tudi drugih živčnih potrebščin preniško določene. Radi tega so nekateri predložili ministrstvu za notranje stvari prošnjo, da bi se cene vinu povišale, oziroma da bi se vino prepustilo svobodni trgovini. Bilo pa jih je tudi nekoliko, ki so očitali občinam in poslancem, da se niso zavzeli za šdpravo dotičnih odredb. „Primorske Novine“ konstatirajo, da so se poedine občine, posebno pa poslanec dr. Matko Laginja, odločno zavzeli za to stvar in da je ta poslanec osebno posredoval na Dunaju v tem pogledu, a ni mogel tudi pri najboljši volji nič doseči.

Pomanjkanje živil bo trajalo še po vojski. — Nemški državni podtajnik Mihaelis izjavlja v berlinskem listu „Vorwärts“, naj nihče ne misli, da se bodo z mirom takoj vrnila redne razmere v prehrani ljudstva in si bo vsak kupil kolikor in kar mu bude ljubo. Še nekaj let po vojski bo Nemčija odvisna v glavnem od svojih lastnih, doma pridelanih živil, ki pa niti v rednih razmerah niti izdaleka niso zadostovale, a v prihodnjih letih treba računati vseskozi s slabšimi letinami, ker se je polje v vojski zelo zamenarilo in ne bo mogoče na mah vsega popraviti. Uvoz bo pa izpočetka znatno omejen že zaradi pomanjkanja ladij, računati pa treba tudi z morebitno gospodarsko vojno. Toliko je gotovo, da bo sedanji sistem enakomernega in omejenega razdeljevanja živil na izkaznice trajal še nekaj let po vojski.

Izplačevanje rekvirirane živine. Od 1. februarja naprej živinonakupovalci graške živinske vnovčevalnice ne bodo več sami izplačevali živine, ampak bo vnovčevalnica živinorejcem zneske nakazala kar po poštni hranilnici.

Razdeljevanje sladkorja. Po vzorcu, ki ga je uredila porazdelitev sladkorja v mariborskem okrajnem glavarstvu, se bo odslej razdelil sladkor, kakor je določila cesarska namestnija, tudi v drugih okrajnih glavarstvih na Štajerskem. Okrajna glavarstva bodo morala sladkor tako razdeliti, da ga bodo dobili tudi kmetski trgovci dovolj.

Cena svinjskim kožam. Mariborski usnarski tovarnarji in prekupci plačujejo sveže svinjske kože sedaj 1 kg po 3,10 K do 3,50 K.

Naknadna oddaja kovinastih predmetov. Domo-bransko ministrstvo je določilo, da se tisti kovinasti predmeti, kateri se iz tega ali drugega vzroka niso še oddali, lahko oddajo po občinah v dveh dneh meseca januarja, ki so označeni na posebnih lepkih.

Stekleno blago se zopet podražilo. Dunajski steklarji so sklenili, da podražijo vse stekleno blago zopet za 20%. Dne 1. oktobra 1916 so se steklenine podražile za 25%. Ali to ni draženje?

Petrolej v Slavoniji? Iz Budimpešte se poroča: V kratkem bodo pričeli v okolici Lipika z vrtnjem zemlje, da najdejo izvire petroleja. Znano je, da izvirajo v Lipiku vrele, v katerih se nahaja jod in brom.

Razkuženje vode. Voda, ki je zamazana od gnajočih rastlinskih snovi, se razkuži z bromom. Dene se tega ravno toliko, da porumeni voda malo. Rumenar barva izgine, ko je voda malo postala, potem jo

je treba precediti in razpustiti v njej košček žvepleno in ogljeno kislega kalija.

Razne novice.

Advokat in narednik. Dunajski advokat dr. Mahler je služil kot narednik v neki vojaški bolnišnici na Dunaju. Intendanca dvornega gledališča je poslala tej bolnišnici osem vstopnic v dvorno opero, da se razdele med bolne častnike. Narednik in advokat je pa pridržal zase in za svojo ženo dve vstopnici, ostale pa je razdelil med podčastnike. Stvar je prišla na dan in dr. Mahler je bil kot narednik kaznovan od vojaške oblasti. Prišel je pa zaradi tega tudi kot odvetnik v disciplinarno preiskavo. Izgovarjal se je, da je za intendanco dvornega gledališča vendar vseeno, če sedi v loži žena advokata in nekaj podčastnikov ali pa kak častnik. Disciplinarni svet odvetniške zbornice pa ni bil tega mnenja in je obsodil dr. Mahlerja na izgubo advokature za do enega leta. Zdaj je najvišje sodišče to obsodbo tudi potrdilo.

Junaška žena. V neki gornještajerski tovarni za ročne granate je opazila delavka Heler, da je začela granata v nekem zaboju tleti. Dočim so druge delavke od strahu skoro otrpele, je Heler spoznala resnost položaja, v katerem se je nahajala ona in še na stotine drugih oseb. Pograbila je granato in jo vrgla skozi odprtino na prosto. Granata je že med potjo razletela. Kosec granate je delavko-junakinjo težko ranil. Pritisk zraka je bil tako silen, da so ostale delavke popadale na tla. Tovarna, dragocene zaloge in obilo človeških življenj je bilo s tem činom rešenih.

Roko mu je odrezalo Stroj za napravo rezalice je pri gostilničarju „Hanslwirt“ v vasi Traundorf na Srednjem Štajerskem ruskemu vjetniku Emilijanu Tutinger odrezal desno roko tik pri zgibalu. Nesrečnega so prepeljali v bolnišnico.

V slamorezni stroj je vtaknil levo roko 3letni deček posestnika Josipa Koneilje v Pirševem pri Kamniku na Kranjskem. Dečku je stroj odtrgal dva prsta. Ker ni dobil takoj zdravniške pomoči, je deček par dni potem umrl.

Admiral Dewey umrl. Dne 16. januarja je v Vašingtonu umrl admiral George Dewey, star 80 let. Dewey je leta 1898 pri Manili s svojim brodom premagal špansko vojno brodom.

Spartanski odgovor. Poslanci otoka Melos so prišli v Sparto prositi pomoči, ker vsled slabe letine niso imeli dovolj živeža. Govorili pa so na dolgo in dobili od špartanske vlade ta-le nau: „Vašega govora nismo razumeli, ker smo pozabili na začetek.“ — Melijci so to razumeli in jim pokazali prazno vrečo; nato so se Špartanci postili cel dan in jim prihranjeno dali seboj.

Luč in olje. Perikles in modrijan Anaksagoras sta bila jako dobra prijatelja, slednji je bil tudi učitelj prvega. Ker se pa veliki atenski državnik ni mogel vedno zanimati za modrijana, se je leti hotel usmrtiti. Ko je Perikles o tem zvedel, je hitel k svojemu učitelju in ga rotil, naj se ohrani Periklu in atenski državi. Odgovor je bil: „Če hočeš luč, moraš prilivati olja!“

Značaj in ustroj vojne pošte. Vsakdo pozna tiste rdečkaste dopisnice, na katerih stoji nadpis: „Vojna pošta“ in s katerimi se nas spominjajo naši dragi na raznih bojiščih. Mnogim pa ni znano, kako je v naši monarhiji organizirana vojna pošta. Vojna pošta je vojaška organizacija. Na čelu ji stoji vrhovni ravnatelj vojne pošte, dvorni svetnik avstrijs-

kega trgovskega ministrstva, ki je podrejen vrhovnemu vojnemu poveljstvu. Promet se opravlja v poštnih uradih, toda kraj, kjer se ta urad nahaja, je skriven, ker se je v rusko-japonski vojski dokazalo, da so Japonci po gibanju poštnih uradov vedeli tudi za gibanje armade. Pošiljatev, odposlana po vojni pošti, pride najprej v urad za razvrščanje, od tukaj v oddelek za zbiranje, iz tega oddelka pa se pošilja z železnico, avtomobilom ali vozom do vojne pošte same; ta pošlje pošiljatev četi, pri kateri se naslovljenec nahaja, ker samo ukaj se točno ve, kje se dotična četa v tem času nahaja. Z ozirom na to dolgo pot je razumljivo da mine precej časa, preden prejme naslovljenec pošiljatev. Nekateri pošiljatev potrebujejo pet do šest tednov, da pridejo na svoj končni naslov.

Dopisi.

Maribor. V petek, dne 19. t. m., je po daljši bolezni, spreviden s sv. zakramenti, umrl železniški sedlar Anton Šrmpf, star 46 let. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 21. t. m., popoldne. N. p. v m.!

Hoče. Naš somišljenik Josip Dobrošek iz Pohorja, c. kr. policijski nadzornik v Ljubljani, ki služi prostovoljno pri c. in kr. 14. saperskem bataljonu na soški fronti, je bil za hrabro obnašanje pri 9. soški bitki odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo.

Žikarci pri Mariboru. V Žikarcih je umrl Jurij Krajnc, star 86 let. Bil je Radeckijev veteran. Na starega leta dan so ga izročili njivi mrtvih. Naj počiva v miru!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Ob priči porake Jožefa Budja iz Moravec s Pocer Mulič iz Biserjan, je nabral zidarski mojster g Ivan Zaril na gostiji pri Muličevih znesek 17 K za avstrijski Rdeč križ, kar se je izročilo c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljutomeru. Hvala patriotičnim gostom, novoporočencema pa kličemo: Bila srečna!

Ormož. Odlikovani so bili med drugimi od slavnega železnega 87. pešpolka, 4. stotnije: desetnik Avgust Zabavnik, doma iz Pavlovskzga vrha, s srebrno kolajno I. vrste; poddesetnik Jožef Lesničar, doma iz Pušinec, s srebrno kolajno II. vrste; poddesetnik Alojz Tomažič, doma od Sv. Bolfenka pri Središču, občina Vitan, tudi s srebrno kolajno II. vrste.

Prihova. Naša župnija je do konca leta 1916 poslala 230 mož in mladeničev v vojsko. Od teh jih je 30 junško padlo, 21 je vjetih, 9 pogrešanih, od teh bi bilo 5 rajnih, kar pa še uradno do sedaj ni potrjeno.

Kozje. Dne 10. januarja je Alojz Reigl, krojaški mojster v Kozjem, po krahki a mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v Gospodu zaspal. Bil je tudi naročnik naših listov. Naj počiva v miru!

Naročevanje samo pondeljrove „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v pondeljek, si isto kakor dozdej, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo Pondeljrove Straže v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je nov ali star naročnik, da ne bo pomot. Sama Pondeljrova Straža stane za celo leto K 3²⁰; za pol leta K 1⁶⁰; za četrt leta 90 vin.

Proda se

MLIN.

Mali umetni mlina z lepim strojenjem, gosp. darekim poslopjem sadjem in brajdm. v bližini Maribora. Vod. tudi v suhem času dosti. Cena 9000 K. Na ananje pri Karel Novak-u, Hoče pri Mariboru.

Nov Singerjev šivalni stroj se proda. Maribor, Edmund Schmidova ulica 3 (Wetgerl).

Naročajte in razširjajte

„Stražo“

Triglasna pesem

„V strelnem jarku“

== z lepo naslovno sliko == se dobi pri uje skladatelju A. Kostju šolsk. ravnatelju v Središču in v vseh slov. knjigotržnicah. Cena samo 16 v izvod

Pri večjem naročilu znaten popust.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

44. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

22. februarja 1917. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti IX., v glavnem carinskem posloju, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzovajnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Naerti za kupce srečk brezplačno. Srečke se dopošiljajo poštnine prostó.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije).